

**INDIGENOUS KNOWLEDGE AND NATURAL RESOURCE
MANAGEMENT: DEVELOPMENT IMPACTS ON THE
TRANSFER OF KNOWLEDGE OF THE URAK LAWOI
IN SOUTHERN THAILAND**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE
(SUSTAINABLE ENVIRONMENT PLANNING)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY
2009**

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติระดับชุมชน: การพัฒนาที่มีผลกระทบต่อการ
สืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านนิเวศทางทะเลของชาวอุรึกลาโว้ย จังหวัดภูเก็ต

INDIGENOUS KNOWLEDGE AND NATURAL RESOURCE MANAGEMENT:
DEVELOPMENT IMPACTS ON THE TRANSFER OF KNOWLEDGE OF THE URAK
LAWOI IN SOUTHERN THAILAND

นันทกา เครืออินทร์ 4937784 ENEP/M

วท.ม. (การวางแผนสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: โอภาส ปัญญา, Ph.D., โสฬส ศิริไสย์, Ph.D., กุลวดี แก่นสันติสุขมงคล, Ph.D.,

บทคัดย่อ

“ชาวเล”เป็นชนกลุ่มน้อยกลุ่มหนึ่งที่อาศัยอยู่บริเวณชายฝั่งและหมู่เกาะทางฝั่งทะเลอันดามันของประเทศไทย ปัจจุบันวิถีชีวิตของชาวเลได้รับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวและการกำหนดเขตอนุรักษ์ทางทะเล ส่งผลให้ไม่สามารถพึ่งพาทรัพยากรในระบบนิเวศทางทะเลได้อย่างกลมกลืนกับวิถีชีวิตเช่นในอดีต จำเป็นต้องปรับวิถีชีวิตที่ต้องพึ่งพิงระบบเศรษฐกิจและสังคมบนบกมากขึ้น จึงเป็นประเด็นหลักในการศึกษาที่ว่าเมื่อชาวเลต้องถูกรังให้ปรับตัวออกจากระบบนิเวศทางทะเลที่ชุมชนในอดีตได้สร้างและสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปรับตัวเข้ากับระบบนิเวศอย่างกลมกลืนนั้น มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านนิเวศทางทะเลดั้งเดิมอย่างไร และได้มีการสืบทอดสืบทอดหรือไม่และอย่างไร โดยมีชาวอุรึกลาโว้ยบ้านราไวย์จังหวัดภูเก็ตเป็นกรณีศึกษาใช้เทคนิคการวิจัยเชิงลึกในการเก็บข้อมูลภาคสนาม ได้แก่ การสัมภาษณ์บุคคลและกลุ่มย่อย การสนทนากลุ่มแบบไม่เป็นทางการ และการสังเกต

จากการศึกษาพบว่า ผลกระทบจากการพัฒนาทำให้ที่อยู่อาศัยและที่ทำกินทางทะเลของชาวอุรึกลาโว้ยหดแคบลง กลุ่มวัยหนุ่มสาวและวัยกลางคนส่วนหนึ่งมีแนวโน้มที่จะเลือกทำงานบนพื้นที่บก ที่เป็นสังคมทันสมัยด้วยเป็นพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญแห่งหนึ่งแม้ว่ากลุ่มคนรุ่นใหม่สามารถปรับตัวเข้ากับวิถีชีวิตใหม่ การศึกษาได้ชี้ให้เห็นว่าโอกาสในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านนิเวศทางทะเลมากำหนดวิถีทำกินทางทะเลจึงลดน้อยลง อนาคตคงไม่มีผู้สืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ช่วยให้ชาวอุรึกลาโว้ยอยู่ร่วมกับระบบนิเวศทางทะเลอย่างกลมกลืนอีกต่อไป ส่งผลให้เกิดการสูญเสียอัตลักษณ์ และจิตสำนึกในความเป็นชาวอุรึกลาโว้ย

ผลของการศึกษาชี้ให้เห็นว่า การสร้าง “คนสองวัฒนธรรม” จะเป็นทางเลือกของชุมชนชาวเลในอนาคต โดยที่ให้คนรุ่นใหม่ยังคงมีความผูกพัน ความภูมิใจในวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน จนสามารถเผยแพร่ให้คนทั่วไปปรับรู้ได้ พร้อมทั้งจัดให้หมู่บ้านเป็นพิพิธภัณฑ์มีชีวิตให้คนภายนอกเข้ามาศึกษาโดยนำเสนอจุดเด่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น และนำความรู้ใหม่ที่ได้จากการพัฒนามาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน เพื่อสร้างคุณค่าเพิ่มให้กับวิถีชีวิตในโลกใหม่ คือ โลกของการที่ต้องเรียนรู้ปรับตัวให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง

**INDIGENOUS KNOWLEDGE AND NATURAL RESOURCE MANAGEMENT:
DEVELOPMENT IMPACTS ON THE TRANSFER OF KNOWLEDGE OF THE
URAK LAWOI IN SOUTHERN THAILAND.**

NANTAKA KHUAIN 4937784 ENEP/M

M.Sc. (SUSTAINABLE ENVIRONMENT PLANNING)

**THESIS ADVISORY COMMITTEE: OPART PANYA, Ph.D., SOLOT SIRISAI,
Ph.D., KULVADEE KANSUNTISUKMONGKOL, Ph.D.**

ABSTRACT

The “Sea People”, a marginalized ethnic minority who traditionally inhabited the coastal area and outer islands located in the Andaman Sea on the west of Southern Thailand, face enormous challenges brought about by the national development focusing on promotion of tourism and the establishment of a protected area for marine conservation. This has led to a radical change in which their livelihoods can no longer be dependent on the sea in the old way of ecological adaptation. As a result, they are forced to depend more on the coastal world of high social and economic complexity. This raises an important issue regarding the loss and continuity of their indigenous knowledge, as the inhabitants are forced to live in an ecologically different setting. The Urak Lawoi group of Phuket in Southern Thailand was chosen as a case study with the use of an in-depth inquiring method under the rubric of qualitative research.

It is found that the Urak Lawoi dependence on the coastal sea has been restricted by the conservation policy in favor of tourism. The Young and middle-aged population have to seek employment on land modernized by tourist industry. Although they appear to be well adapted to the new economic and social opportunities, the study finds an erosion of indigenous knowledge, resulting in the weakening of ethnic identity and community consciousness.

It is recommended that promoting a “dual culture” should be an alternative strategy for community development of these Urak Lawoi and some other Thai ethnic minorities. On one hand, an integration of the modern tourism-based economy is welcomed as a viable alternative, and on the other, ethnic and community roots should be revived. This could be done through incorporating indigenous people and their knowledge into tourist schemes and employing them as guides. Building a community-based museum highlighting their traditional ecological knowledge is highly recommended. This would change urban-biased attitude and add value to tourism.

**KEY WORDS: INDIGENOUS MARINE ECOLOGICAL KNOWLEDGE/
INDIGENOUS KNOWLEDGE TRANSFER/ URAK LAWOI
PEOPLE/ DEVELOPMENT IMPACTS**

210 pages